

Đa dạng hóa, lợi nhuận và rủi ro: Trường hợp các ngân hàng thương mại tại Việt Nam

Trần Thị Thanh Nga^(*) • Nguyễn Hoàng Minh

Ngày nhận bài: 15/11/2022 | Biên tập xong: 02/10/2023 | Duyệt đăng: 10/10/2023

TÓM TẮT: Việc gia tăng thu nhập từ các hoạt động phi tín dụng nhằm đa dạng hóa (ĐDH) nguồn thu cho ngân hàng trở thành xu thế tất yếu đối với các ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam cũng như trên thế giới. Nghiên cứu sử dụng phương pháp SGMM (System Generalized Method of Moments) (Arellano & Bond, 1991) trên bộ dữ liệu của 25 NHTM tại Việt Nam giai đoạn 2009–2019 để kiểm tra tác động của hoạt động ĐDH đến lợi nhuận và rủi ro. Kết quả cho thấy, ĐDH thu nhập có tác động ngược chiều đến lợi nhuận và rủi ro của ngân hàng. Trên cơ sở đó, bài viết đưa ra một số hàm ý đối với hoạt động quản trị và các chính sách quản lý vĩ mô nhằm giảm thiểu rủi ro cho các NHTM tại Việt Nam.

TỪ KHÓA: Lợi nhuận, rủi ro, đa dạng hóa thu nhập, ngân hàng thương mại.

Mã phân loại JEL: G21, G28, G30.

1. Giới thiệu

Sự ổn định của hệ thống ngân hàng được coi là tác động chủ yếu ảnh hưởng đến tăng trưởng kinh tế, đặc biệt là ở các nền kinh tế kém phát triển (Levin 1997). Các cuộc khủng hoảng trong những thập kỷ gần đây, đặc biệt là cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu 2007–2008 đã cho thấy việc chấp nhận rủi ro quá mức của các ngân hàng là lý do hàng đầu dẫn đến tình trạng hỗn loạn tài chính (Acharya & Naqvi, 2012; Diamond & Rajan, 2012). Hơn nữa, các tiến bộ công nghệ và đổi mới tài chính đã làm thay đổi mạnh mẽ các điều kiện cạnh tranh và chiến lược mà các ngân hàng phải đối

mặt (DeYoung & ctg, 2009). Xu hướng chuyển dịch cơ cấu lợi nhuận của các NHTM thông qua hoạt động ĐDH thu nhập đang diễn ra mạnh mẽ do sự cạnh tranh ngày càng gay gắt trên toàn hệ thống ngân hàng và bị thu hút bởi lợi nhuận tiềm năng từ các hoạt động đầu tư tài chính (DeYoung & Roland, 2001). Một trong những mối quan tâm của các nhà hoạch

^(*) **Trần Thị Thanh Nga** - Trường Đại học Tài chính-Marketing, 778 Nguyễn Kiệm, Phường 4, Quận Phú Nhuận, Thành phố Hồ Chí Minh; **Email:** ngatcnh@ufm.edu.vn.